

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. P.Š., Z., H.**, zastúpeného JUDr. M.P., advokátom so sídlom v B., F., proti žalovanému **MVDr. R.A., S., O.**, zastúpenému JUDr. A.H., advokátkou so sídlom v K., M., **o zaplatenie 308 323,60 Sk s príslušenstvom**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 13Cb/8942/1993 – 97 zo dňa 15. januára 2007, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 308 323,60 Sk ako aj nahradiť trovy konania vo výške 96 456 Sk.

V odôvodnení uviedol, že predmetom konania je žalobcom uplatnené právo na zaplatenie ceny dodávky 3x80 ks ošípaných v hodnote 808 323,60 Sk, ktoré žalobca dodal žalovanému dňa 01. a 02. marca 1993 podľa faktúry č. 159/32 zo dňa 12. marca 1993, splatnej 26. marca 1993. V konaní nebolo sporné, že žalobca dodal žalovanému ošípané v uvedenom množstve, sporné bolo, či žalovaný splnil svoj záväzok zaplatiť kúpnu cenu

vzhľadom na platby, ktoré žalovaný žalobcovi zaplatil. Za dodávky ošípaných, ktorých zaplatenie je predmetom sporu, žalovaný zaplatil 500 000 Sk a nezaplatil 308 323,60 Sk

V roku 1993 žalobca dodal žalovanému na bitúnok vo S. šesť dodávok ošípaných, ktorých cenu vyfakturoval faktúrou č. 135/32, splatnou 16. marca 1993 na 285 155,90 Sk, zaplattenou 08. apríla 1993, faktúrou č. 159/32, splatnou 26.marca 1993 na 808 323,60 Sk, na ktorú žalovaný zaplatil iba 500 000 Sk dňa 16. apríla 1993, faktúrou č. 191/32 splatnou 06. apríla 1993 na 282 240 Sk, ktorú žalovaný nezaplatil, faktúrou č. 218/32 splatnou 16. apríla 1993 na 518 758,30 Sk, ktorú žalovaný nezaplatil, faktúrou č. 244/32 splatnou 28. apríla 1993 na 251 323,80 Sk, ktorú žalovaný nezaplatil a faktúrou č. 263/32 splatnou 6. mája 1993 na 484 848 Sk, ktorú žalovaný nezaplatil.

Z toho vyplýva, že ku dňu podania žaloby žalobca evidoval voči žalovanému dlh v celkovej výške 1 845 493,70 Sk. V priebehu konania mu žalovaný v roku 1994 viacerými platbami zaplatil bez určenia konkrétneho záväzku celkom 855 119,30 Sk. Žalobca prijaté plnenie v súlade s ustanovením § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka započítal najskôr na úroky z omeškania z dlžných súm v celkovej výške 474 004 Sk a zvyšok / 381 115 Sk / na vyrovnanie nedoplatku z faktúry č. 159/32 vo výške 308 324 Sk a na čiastočnú úhradu faktúry č. 191/32, znejúcej na sumu 282 240 Sk, čím sa uvedený dlh na istine znížil na 1 464 378,70 Sk.

Z obsahu znaleckého posudku znalca Ing. M.O. č. 29/2006 vyplýva, že v roku 1993 za dodávky ošípaných žalobca vyfakturoval žalovanému sumu 2 630 649,60 Sk, pričom žalobca od žalovaného prijal sumu 2 629 649,60 Sk. Uvedené zistenie znalca súhlasí aj s údajmi, uvedenými v evidencii žalobcu. Znalec však v znaleckom posudku nezohľadnil, že žalovaný z uvedenej sumy 985 374,40 Sk uhradil za spoločnosť S. vo S..

Žalovaný v konaní žiadnym dôkazom nepreukázal, že kúpnu cenu za dodávky ošípaných vyfakturovanú faktúrou č. 159/32 zo dňa 12. marca 1993 zaplatil.

Znaleckým posudkom ako aj stanoviskom auditora nebolo preukázané zaplatenie faktúry v celom rozsahu, súd preto neprihliadol na tvrdenia žalovaného o zaplatení

vyúčtovanej sumy v celom rozsahu. Keďže žalovaný nesplnil povinnosť zaplatiť kúpnu cenu podľa § 447 Obchodného zákonníka, súd žalobe vyhovel.

Vo veci bolo nariadené pojednávanie na 13. novembra 2006, právna zástupkyňa žalovaného požiadala súd o jeho odročenie z dôvodu služobnej cesty do Š.. Súd jej žiadosti vyhovel a pojednávanie odročil.

Súd vo veci nariadil ďalšie pojednávanie na 15. januára 2007, pričom právna zástupkyňa žalovaného opätovne požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu vopred plánovaného lekárskeho vyšetrenia v Českej republike. Keďže žiadny doklad nepredložila, súd návrhu na odročenie pojednávania nevyhovel a konal v zmysle § 101 ods. 1 O. s. p.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalovaný odvolanie.

Uviedol, že v konaní pred súdom prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi ním uplatňovanú sumu v neprítomnosti žalovaného napriek tomu, že svoju neprítomnosť riadne ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania. V čase podania žiadosti o odročenie pojednávania žalovaný nemal k dispozícii žiadny doklad o tom, že právna zástupkyňa má plánované lekárske vyšetrenie, tento doklad mohol súdu preukázať až následne, po danom lekárskom vyšetrení, o to skôr, že sa jednalo o lekárske vyšetrenie v zahraničí. Lekárske zariadenie vydáva potvrdenie až po tom, ako sa vyšetrenie vykoná, keďže vopred nemožno zaručiť, že sa daná osoba vyšetrenia zúčastní. Následne bola právna zástupkyňa žalovaného hospitalizovaná v nemocnici v Jihlave.

Skutočnosť, že zo strany právnej zástupkyne žalovaného nešlo o vytváranie zbytočných prieťahov v konaní preukazuje predložením potvrdenia príslušného zdravotníckeho zariadenia, ktoré v konaní pred súdom prvého stupňa nebolo možné predložiť.

Pokiaľ ide o skutkový stav veci, s rozhodnutím súdu prvého stupňa nie je možné súhlasiť. Žalobca dodal žalovanému v roku 1993 tovar v hodnote 2 145 493,70 Sk. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca mal nedobré skúsenosti so spoločnosťou S.

spol. s. r. o., ktorá od neho odoberala tovar avšak svoje záväzky voči žalobcovi neplnila, žalobca podmienil dodávanie tovaru úhradou záväzkov spoločnosti S. spol. s. r. o. , čo žalovaný odmietol. Vzhľadom na túto skutočnosť žalobca trval na tom, aby mu žalovaný vždy vopred poskytol určitú zálohu na dodaný tovar. V súlade s dohodou žalovaný zaplatil za tovar, dodaný v roku 1993 dňa 12. marca 1993 422 910,40 Sk, 22. marca 1993 562 464 Sk, 08. apríla 1993 285 155,90 Sk, 16. apríla 1993 500 000 Sk a 18. augusta 1994 600 000 Sk. Najneskôr ku dňu 22. marca 1993 žalovaný uhradil svoje záväzky voči žalobcovi z titulu kúpnej ceny za dodaný tovar podľa faktúry č. 159/32 v plnej výške. Žalobca nepredložil súdu žiaden dôkaz o tom, že žalovaný plnil na účet inej spoločnosti. Podľa názoru žalovaného rozhodujúcim údajom pre to, kto záväzok plní, je označenie dlžníka.

Súd prvého stupňa sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s tvrdením žalovaného, že na účet žalobcu poukázal dňa 18. augusta 1994 sumu 600 000 Sk, dňa 25. augusta 1994 sumu 200 000 Sk a sumu 703 901,50 Sk, aj keď mu to Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 3 Obo 150/03 zo dňa 10. februára 2005 uložil. Má za to, že súd neúplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukazuje na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 4/2004 zo dňa 30. novembra 2005, ktorým dovolací súd zamietol dovolanie žalovaného v obdobnej veci. Platby, na ktoré žalovaný v odvolaní poukazuje, sa netýkajú sporného prípadu a boli poskytnuté ako platby za iné faktúry, resp. na úhradu úrokov za rok 1993.

Napadnutý rozsudok ako vecne správny navrhuje potvrdiť.

V priebehu dovolacieho konania žalobca podaním zo dňa 07. apríla 2009 požiadal o pripustenie zmeny žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 308 323,60 Sk, úrok z omeškania vo výške 16% ročne z istiny 308 323,60 Sk od 27. marca 1993 do zaplatenia, súdny poplatok vo výške 12 332 Sk a trovy právneho

zastúpenia 96 456 Sk. Keďže výsledky doterajšieho konania môžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, odvolací súd požadovanú zmenu podľa § 95 O. s. p. pripustil uznesením zo dňa 03. júna 2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Žalovaný v odvolaní namieta, že postupom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže pojednávanie v predmetnej veci, konané dňa 15. januára 2007, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok, sa uskutočnilo bez jeho účasti ako aj bez účasti jeho právnej zástupkyne, ktorá svoju neúčast' ospravedlnila a požiadala o odročenie pojednávania.

Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi odníma možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva.

Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, žalovaný bol v konaní zastúpený advokátkou JUDr. A.H. podľa § 25 O. s. p. Súd nariadil pojednávanie v predmetnej veci na deň 13. novembra 2006, žalovaný požiadal o jeho odročenie s poukazom na služobnú cestu do Š. v termíne od 11. novembra 2006 do 18. novembra 2006. Súd jeho žiadosti vyhovel. Ďalšie pojednávanie súd prvého stupňa nariadil na deň 15. januára 2007, žalovaný opätovne požiadal o jeho odročenie z dôvodu vopred plánovaného vyšetrenia jeho právnej zástupkyne v zahraničí. Žiadosť o odročenie pojednávania súd neakceptoval a v konaní pokračoval v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd má účastník konania právo, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. Ak je účastník zastúpený advokátom, vykonáva svoje práva a povinnosti prostredníctvom tohto zástupcu. Z právnej úpravy procesného postavenia zástupcu účastníka konania vyplýva, že k odňatiu možnosti konať pred súdom dochádza aj v prípade, ak bez návrhu účastníka súd prejedná vec v jeho neprítomnosti i v neprítomnosti zástupcu, ktorý z dôležitého dôvodu požiadal o odročenie pojednávania. Za dôležitý dôvod je potrebné považovať aj lekárske vyšetrenie.

Žalovaný s odvolaním predložil potvrdenie zahraničného zdravotníckeho zariadenia, podľa ktorého sa jeho právna zástupkyňa dňa 15. januára 2007, t.j. v deň, na ktorý bolo nariadené pojednávanie, zúčastnila celodenného vyšetrenia v tomto zariadení s následnou hospitalizáciou. Z uvedeného dokladu vyplýva, že žalovaný požiadal o odročenie z dôležitého dôvodu, existujúceho v čase pojednávania. Keďže žalovaný sa nezúčastnil pojednávania, na ktorom súd vykonal dokazovanie, ku ktorému sa žalovaný nemohol vyjadriť a rozhodol vo veci, odňal mu možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci / § 224 ods. 3 O. s. p. /.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 09. júla 2009

JUDr. Beata Miničová, .v. r
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková